

АБОНАМЕНТЪ

ЗА ГОДИНА 5. Л.
ЗА ШЕСТЬ МЪСЕЦА . 2 50 Л.
ЗА ТРИ „ 1.25 Л.
ЗА СТРАНСТ. ЗА ГОД. 8. Л.

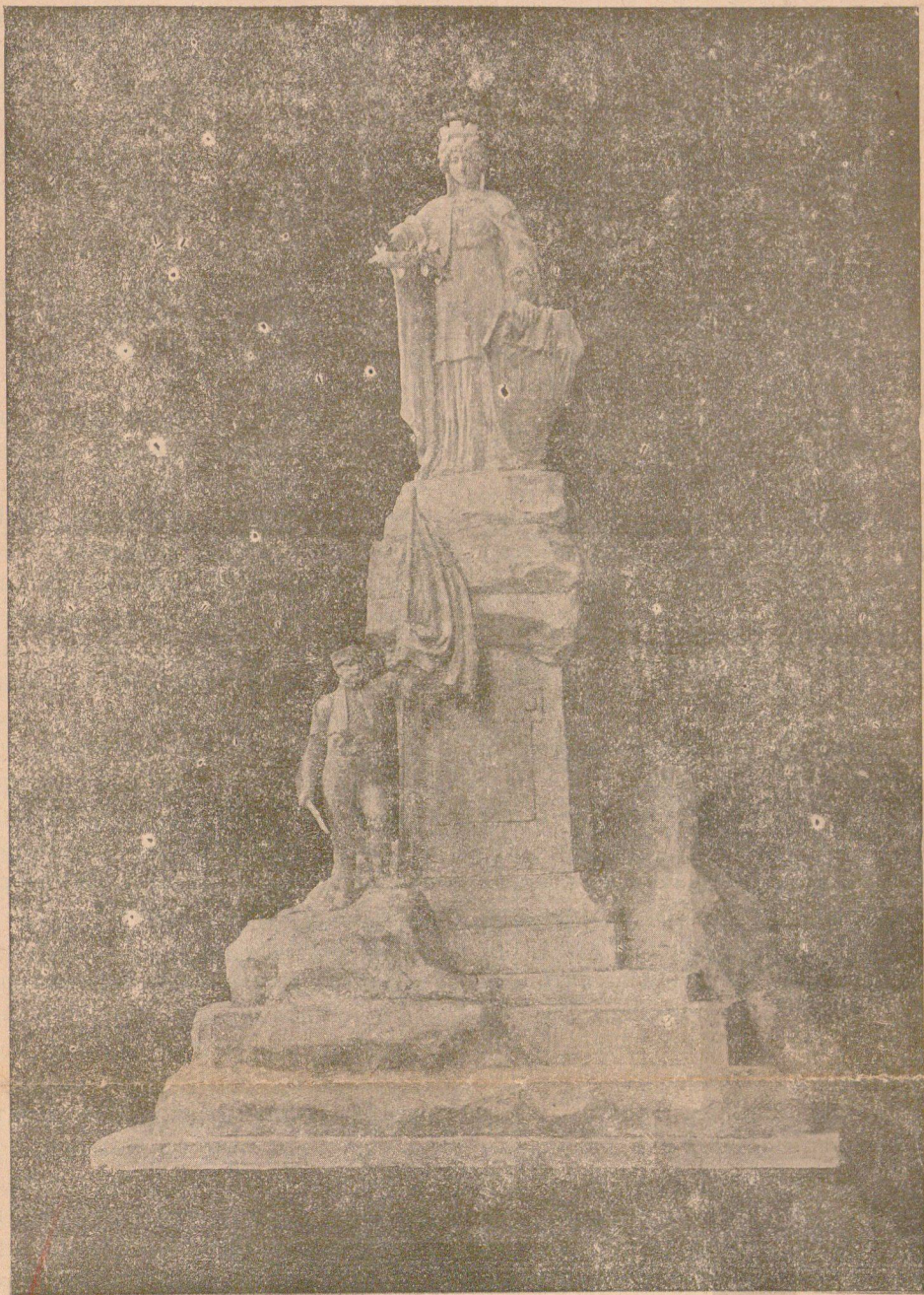
„ГОДИНА“ излиза единъ път седмично — НЕДЪЛЯ.
Ръкописи не се повръщатъ.
еплатени писма не се приематъ.

РОДИНА

ОБЯВЛЕНИЯ

НА I И II СТ. НА КВ. С. М. 40 СТ.
НА III СТ. „ „ „ 30 СТ.
НА IV СТ. „ „ „ 20 СТ.

Писма, пари за абонаменти, публикации и всичко що се отнася до в. „ГОДИНА“ се испраща до редакторъ-издателя му ВЛАДИМИРЪ МАНЕВЪ — СВИЩОВЪ.

На 2-ий Февруарий т. г. въ гр. София се състоя конкурсът обявенъ между българските скулптори за изработване проектъ по който да се довърши паметника на свищовските борци за Българската свобода въ гр. Свищовъ. Тоя конкурсъ бѣ обявенъ отъ комитета който съществува въ града ни почти слѣдъ освобождението на България. На конкурса сж взели участие българските скулптори г. г. М. Василевъ, А. Николовъ, Ан. Андрѣевъ, Т. Божиловъ и художника Ал. Божиновъ, които сж представили четири проекта. Журито въ съставъ прѣдседател Д-ръ Лука Ванковъ и членове Хар. Карастояновъ, Професоръ Г. Т. Данаиловъ, Д-ръ Цв. Радославовъ, като прѣдставители на свищовци, Архитектъ Н. Ив. Лазаровъ, Ив. Ангеловъ, Хар. Тачевъ, Г. Евстатиѣвъ, Ст. Ивановъ, Хр. Берберовъ — художници и Ал. Ф. Мариновъ, Хр. С. Христовъ, Ал. Черневъ и Р. П. Аврамовъ, като прѣдставители на комитета, въ 10 часа сутринта, въ една отъ залитъ на рисуващото училище, дѣто сж биле проектите, е прѣгледало проектите и е дало първа премия на проекта прѣдставенъ отъ скулптора М. Василевъ, като е опрѣдѣлило нему да се възложи прѣработването и довършването на паметника, съ нѣкои дребни поправки, възприети отъ г-на М. Василевъ. Комитета вече е свързалъ нужния договоръ съ г-на Василева и тоя е започналъ изработването на статуйтъ, които ще красятъ паметника.

Редакцията ни бѣше общала отдавна да помѣсти фотографията на проекта на г-на Василева както и да даде едно описание на станалия конкурсъ, обаче тя до сега това неможа да стори по независящи отъ нея причини, именно защото клишетото не можа до сега да ни се приготви. Макаръ и късно редакцията смѣта за свой дългъ да изпълни обещанието си къмъ своитѣ читатели. Въ настоящия си брой ние помѣстиме хубавата фотография на бъдещия паметникъ.

Хитари, Мандолини, Цигулки и принадлежноститѣ имъ се продаватъ въ Книжаницата на Вл. Маневъ — Свищовъ

ЛОЗОВИ ПРЪЧКИ отъ стари нашенски лозя, добре избрани: резекии, чаушъ, царограждина, ромъщина и гъмза има за продажъ
◀ Ал. Т. Начевъ — Свищовъ ▶
Харизанска частъ

Економическото положение на гр. Свищовъ и неговото повдигане.

Рѣчь произнесена на 8 Априлъ т. г. отъ учителя при тукашната търг. гимназия г-нъ Илия Ивановъ.

Уважаеми Госножи и Господа,

Економическото положение на града Свищовъ, неговото вчерашно минало, неговото настояще, а най-вече неговото бъдаще е въпросъ тѣй важенъ за тукашнитѣ граждани и сжщеврѣменно тѣй сложенъ, че за неговото добро разбиране и пълно освѣтление се изисква едно сериозно и многостранно проучаване. И наистина отъ нѣколко години вече наредъ, той не е прѣставалъ да занимава ума на тукашнитѣ граждани и да имъ задава купъ грижи. Не веднажъ се е говорило по него, не веднажъ сж се изказвали мнѣния, ставали сж събрания и сж се размѣняли мисли и все пакъ не можемъ да кажемъ, че той напълно е разгледанъ и не остава нищо ново да се каже по него. Увѣренъ съмъ даже, че ще ставатъ още много събрания и съвѣщания, ще се изказватъ още много мнѣния, до като се уясни и разбере добръ какво ни носи близкото бъдаще и какво трѣбва да се направи още отсега, за да се прѣдотврати една криза за града много по тежка отъ досегашната.

Водимъ отъ тия съображения азъ се рѣшавамъ да изложа редъ мисли по въпроса прѣдъ васъ, мнозина отъ които познавате много добръ фактическото му положение и при туй слѣдъ като сте имали вече случая да чуете авторитетното мнѣние на уважаемия професоръ Данаиловъ, който, както знаете, е единъ отъ първитѣ сили у насъ по економическитѣ въпроси. Г-нъ Данаиловъ отъ редъ години насамъ се е интересувалъ и проучвалъ, покрай многото економич. въпроси отъ общенароденъ характеръ, и въпроса за закрѣпването и повдигането на гр. Свищовъ. И право да Ви кажа, азъ чувствамъ извѣтна неловкостъ, като излизамъ да Ви говоря по въпросъ, по който Вие вече сте го чули да говори. Моето оправдание, обаче, е, че той зачекна само една страна отъ въпроса, той зачекна само търговията на Свищова и то понѣмане на врѣме не цѣлата търговия, а само нѣкои нейни клонове, а именно житната търговия и търговията съ дървенъ строителенъ материалъ; до като моето намѣрение е да зачекна по възможностъ цѣлия стопански животъ на града, всички ония негови промисли, за които градътъ, заедно съ своята околностъ прѣдставлява благоприятни условия за процѣтяване, които биха могли да повдигнатъ економич. града и биха могли да доставятъ благоденствие на гражданитѣ. Най-послѣ азъ, въ случая, съмъ се

ржководилъ и отъ мисълта, че колкото по-вече се говори по единъ въпросъ, колкото по-вече мнѣния се изказватъ по него, толкова по-вече интересъ къмъ него се създава у гражданитѣ, толкова по непрѣкъснато ще се налага той на умоветѣ и, слѣд., толкова по-бърже ще се пристѣпи и къмъ неговото практическо разрѣшение.

Отъ 15-на години насамъ, г-да ние смъ зрители, както знаете, на една печална економич. криза, която прѣтърпява гр. Свищовъ. Ние виждаме свищ. търг-я, която прѣди тоя периодъ държеше едно отъ първитѣ мѣста въ България, като съставляваше 8—9 % отъ цѣлата вносна-износна търговия на България и бѣше ако не единствения, то поне главния промисълъ що доставяше економич. процѣтяване на града, сега тая търговия е избутана назадъ и въ 1908 г. достига да съставлява едвамъ 2—2 1/2 % отъ цѣлата външна търговия на страната. Ние виждаме, ние чувствуваме това. Ние разбираме това по даннитѣ на статистиката, виждаме го по постепеното затваряне магазинитѣ долу на скелата и емигрирането на тукашнитѣ търговци, чувствуваме го по парата, която въ блаженнитѣ врѣмена валеше като мана, бѣше изобилна и не се щадеше при харченето, сега почна особено внимателно да се пастри, стана скъпа, макаръ да се знае, че паритѣ отъ година на година при все по-голѣмото развитие на производството ставатъ по ефтини. При това положение прѣдъ васъ сж възниквали и продължаватъ да Ви се налагатъ редица въпроси, които сж отъ капитална важностъ за гр. Свищовъ. По главнитѣ отъ тия въпроси ние можемъ да наредимъ така:

- а) Кои сж причинитѣ за кризата на Свищов. търговия?
 - б) Безвъзвратно изгубено ли е вече първостепенното търг. значение на града?
 - в) Какви ще бъдатъ размѣритѣ на тукашната търговия за въ бъдаще и какво значение ще има тя за благоденствието на града?
 - г) Кои сж промислитѣ, за които града Свищовъ притежава благоприятни условия за вирѣне и които промисли биха докарали новото економич. закрѣпване на нашия градъ?
 - д) Какво биха могли да направятъ гражданитѣ за да спрато това не само търговско, но изобщо економич. западане на Свищова, а още по-главното да създадатъ единъ новъ стопански подъемъ на своя градъ?
- Това сж въпроси, които, както виж-

дате и по важност и по обемъ изискватъ по дълго време за разглеждане. Колкото и да не бъдемъ изчерпателни при това разглеждане, то все пакъ ще отнеме не малко време, за туй днесъ ще се задоволя да разгледамъ само 1-тъ 2 въпроса.

Разглеждането на останитъ въпроси, които споредъ мене, на вървамъ и вие да сте насъщито мнѣние, иматъ много по важно практическо значение, ще оставя да направя въ една последующа сказка.

Да се доказва, че търговията на гр. Свищовъ запада, е излишенъ трудъ, защото това е фактъ очевидно и неспоримъ отъ никого, за това азъ ще пристѣпя къмъ излагането причинитъ за това западане. Знамъ, че нѣкои, може би, ще кажатъ, какво въпросътъ относно причинитъ за западането на тукашн. търг. може да има само теоритич. значение, та не е нужно толкова неговото разглеждане. Но азъ гледамъ другояче на това, смѣтамъ, че той има практическо значение и ще се спра да изложя, макаръ и на кратко, тия причини по слѣднитъ съображения:

1 во Има нѣкои между тукашнитъ граждани, особено между търговцитъ, съ които съмъ ималъ случая да влизамъ въ споръ, които схващатъ едностранчиво причинитъ като мислятъ, че главнитъ отъ тия причини сж нѣкакви си искусствено създадени мѣроприятия отъ страна на официал-ѣ органи и прѣнебрѣженіето, въ което е билъ оставенъ града отъ страна на сжщитъ тия органи. Тѣзи граждани и сега даже при сѣществуванието на клонъ Левски — Свищовъ и при пострѣйката на кея продължаватъ да мислятъ, че ако се прѣмахнатъ тия искусствено създадени причини и ако се направятъ нови съорѣжения необходими за тукаш. търг-я, то тая послѣдната пакъ ще почне да крачи напредъ и гр. Свищовъ ще си вземе пакъ прѣдшното положение на първостеп. търг. градъ въ страната. Това е едното съображение.

2-то съображение е, че за да схванемъ извѣстно положение, за да разберемъ добръ бъдащето, необходимо ни е да познаваме причинитъ, които сж създали това положение и които могатъ да влияятъ на бъдащето. За да може да се заработи планомерно за бъдащето економич. повдигане на града, необходимо е да се изтъкнатъ и да се разбератъ извѣстни истини, колкото горчиви и да бъдатъ тѣ. Не трѣбва да се самооболцаваме, да се заблуждаваме, а трѣбва да бъдемъ на чистѣ, трѣбва да разберемъ и се прѣмиримъ съ това, което ни говори и което ни носи реалния животъ.

Най-важното обстоятелство, което способствуваше на гр. Свищовъ да стане важенъ търг. центъръ, бѣ положението му на р. Дунавъ, една пълноводна, плавателна и международна рѣка. А ние знаемъ, какво е значението на добрия воденъ пътъ за търговията. И други наши градове сж на Дунава, но положението на Свищовъ е било най-благоприятното. Намирайки се на най-южния пунктъ на Дунава, той е най-близо до вътрѣшността на България и до Балкана, чиито поли, както знаете, сж осѣяни съ градове, паланки и села и гдѣто народния поминѣкъ до

скоро е процѣвтявалъ. Балканското население бѣ, както и до сега още си оставало събудено, по културно, и съ по развити нужди, слѣд. и съ по-голѣми консомативни способности. То бѣ широкія кръгъ консоматори, които поглѣщаха по-голѣмата частъ отъ вносната търговия на Свищова.

Най-близо дебуше на широка земледѣлч. областъ между Дунава и Балкана, градътъ е привличалъ всички ония производители отъ тая областъ, които сж имали възможностъ да отдѣлятъ излишѣка отъ своето земледѣлч. производство и до го извадятъ на пазаръ. — Макаръ и да липсваха прѣди добри пѣтища, които да съединяваха града съ тая обширна областъ, съобщенията, сравнително, пакъ не бѣха трудни вслѣдствие топограф. характеръ на терена, който дѣли града отъ вътрѣшността чакъ до политъ на Балкана.

И тѣй населението на тая широка областъ, състояща се отъ прѣдшнитъ окрѣжи Свищевски, Плѣвенски, Ловченски, СевлиеВСки, и Търново като клиентъ — продавачъ и купувачъ, бѣ почти изключително запазено за свищ. пияца благодарение на споменатитъ условия, както и на обстоятелството, че никакви лесни, бързи и ефтини съобщения не свързваха това население съ други погранични-търговски градове, които съ това да можаха да конкуриратъ на Свищова.

Както виждате, едни отъ тия условия сж постоянни и неизмѣнни, а други подлежаха на измѣнени. До като съвокупността на тия условия не се измѣняваше, Свищ. продължаваше да играе една отъ първостеп. роли въ нашата международна размѣна. Обаче условията подлежащи на измѣненіе не можаха да останатъ сжщитъ за дълго време. Мѣчнитъ и сжщни съобщ. срѣдства, които държаха селищата отъ широката областъ на Свищов. пияца едва ли не изолирани и ги запазваха като клиенти на тая само пияца, почнаха да се прѣмахватъ, тия градове и паланки почнаха да се свързватъ съ бързитъ евтини желѣзопѣтни съобщения съ други погранични търгов. центрове и барометра на Свищов. търговия чувствително взе да пада.

Нашата външна търговия се извършваше, па и сега се извършва прѣзъ крайдун-ѣ пристанища, черноморскитъ пристанища и посредствомъ прѣдшнитъ источни желѣзници прѣзъ Дедеагачъ и отъ части по сухо. Вънъ отъ черноморскитъ пристанища прѣзъ останитъ погранични пунктове ние не бѣхме, както и сега не сме въ прѣки сношения съ широкія европейски пазаръ, а това не бѣше въ интересъ на външн. ни търговия, ще видимъ подиръ малко защо. И хората се постараха да съсѣрѣдотчатъ по възможности търг-та ни въ черноморскитъ пристанища. Тая цѣль се гонѣше отчасти съ прокарването двѣтъ кардинални линии въ сѣвер. и южна България: свързането Варна и Бургасъ съ цѣлата вътрѣшностъ на страната чакъ до западнитъ ѣ границы.

Постройката на нашата ж. пѣт на мрѣжа измѣни донекдѣ направлението на нашата търговия и положението на нѣкои търг. центрове, като ги омаловажи а съсѣдаде други. Такъвъ търгов. центъръ, който изпита погубното за себе

си влияние на новопостроенитъ линии е и Свищова, влияние, което той не избѣгна и слѣдъ като влезе самъ въ ж. пѣтната мрѣжа.

Първитъ линии, които бѣлг. държавастрои, бѣха парчето Сарамбай София-Цариградъ, което ни даваше прѣми сношения съ Централна Европа и парчето Ямболъ-Бургасъ, което свързваше прѣдшнитъ источни желѣзници съ Бургасъ и слѣд. цѣла южна България съ морето. Но тѣзи 2 линии не поврѣдиха толкова на Свищ. търговия, защото стояха вънъ областта на тукашната пияца.

Обаче тия 2 парчета заедно съ по-послѣ построената Централна линия сж, които начѣртаваха ония измѣненія, които щѣха да настѣпятъ въ направлението на нашата търговия. Парчето Сарамбай-Цариградъ, като ни свърза съ централна Европа, сжщевременно привлѣче голѣма частъ отъ нашия вносъ, който идѣше главно отъ Австро-Унгария и който до тогава се извършваше по Дунава и морето.

Парчето Ямболъ-Бургасъ направи отъ послѣдния градъ главенъ търг. центъръ за цѣла Южна България, въпрѣки всички прѣчки и усилия, които правеше компанията на така нареченитъ прѣди источни желѣзници въ Южна България да привлѣче вноса и износа прѣзъ Дедеагачъ.

Обаче третата линия, която Българиястрои, като не смѣтаме така нарѣчената „Паралелна линия“ и парчето София-Перникъ, бѣ централната линия, която свързваше Варна съ София, като по тоя начинъ прѣкосяваше цѣла Сѣверна България и минаваше прѣзъ нейнитъ най-земледѣлч. мѣста. Тя бѣ и линията, която внесе прѣвратъ въ много отъ дотогавашнитъ наши главни крайдун. търг. градове. Съ нейната постройка се появи и стремлението да се съсѣрѣдоточи по възможности търг. на Сѣв. България въ Варна, а и самата тя бѣ отчасти плодъ на това стремление. Тя донесе и борбата между Дунавската ни търговия и Черноморската. И още първата година слѣдъ построяването на тая линия нѣе виждаме чувствителни измѣненія въ тия 2 търговии. До като прѣди нейното построяване Дунавската ни търговия съставляваше 32, 35, 36, 37 % отъ цѣлата търговия на България, слѣдъ нейното построяване тя почна да съставлява 28, 27, 25, % отъ тая търговия. А обратното ставаше съ морската ни търговия. Тя почна да се качи и достигна да съставлява 42, 43, 45% отъ цѣлата ни търговия. Явно е, че покачването на морската ни търговия ставаше за смѣтка на крайдун. ни търговия и то най-вече за смѣтка на търг-та на нѣколко само крайдун. градове, между които първо мѣсто държи гр. Свищовъ. Че пострѣйката на центр. лини най-зѣлъ повлия на Свищова отъ всички крайдун. градове се вижда още и отъ това, че Свищ. търговия почна да намалява не само количествено, не само процентно спрямо цѣлата търговия на страната, но още и относително самата Дунавска Търговия. До като прѣзъ 5-то лѣтне 1898 — 1903 год. тук. търг-я е съставлявала срѣдно на година 16.39 % отъ цѣлата ни Дун. Търг., прѣзъ слѣдното 5-то лѣтне 1904 — 1906 год. почва да

съставлява срѣдно на година само 11.35 % отъ Дун. търг-я. Коя е причината? Причината бѣ, че Свищ. пристанище бѣ най-близо до центр. линия едно и друго Свищова има нещастие да бъде заграденъ отъ 2-тъ си страни още съ 2 жел. пѣтни клонове, които свързаха 2 близки Дун. пристанища съ центр. линия и вътрѣшнитъ градове, а именно линията Русе-Горня Орѣховица и клонътъ Сомовитъ Плѣвень.

Въ какви размѣри повлияха тия 2 клонъ за намалението на Свищ. търговия, не ще показвамъ въ цифри.

Свърхъ всичко това дойдоха още и ония и ключит. ж. пѣтни тарифи по износа на хранитъ, които тарифи вирираха облагодѣтелствуването на Варна.

Нѣкои отдадоха такова голѣмо значение на тия изключит. или тѣй да се каже покровителственни за Варна тарифи, че азъ ще се спра малко на тѣхъ.

На времето дигна се цѣла аларма противъ тия покровит. тарифи. Хората на крайдун. ни търговия и нѣкои отъ нашитъ економисти които прѣувеличаваха гѣхното значение, възроптаха и почнаха ядовито да критикуватъ несъстоятелността на една такава търг. и тарифна политика. Изхождайки отъ своитъ лични интереси, или отъ локалнитъ интереси, тѣ бѣха прави, но прави ли обаче щѣхме да бъдемъ, ако критикувахме въпроса отъ гледището на общенарод. търг-я, на интереситъ на цѣлата страна?

Да видиме.

Когато се изтъква, че интересътъ на нашия износъ на зърнени храни изисква, щото той да става прѣзъ бѣлг. пристанища, за да могатъ нашитъ храни да излѣзатъ на европ. пазаръ съ бѣлг. име, та и България да фигурира на тоя пазаръ, нѣкои отъ гражданитъ търговци и нѣкои отъ нашитъ економисти възражаватъ, че това не е толкова нужно, или че това не е срѣдството за постигане на тая цѣль по слѣднитъ причини: 1 во Веднажъ експортѣра-търговецъ натоварилъ кораба и той влѣзълъ верѣдъ морекитъ вълни, житото губѣло своята националностъ и ставало вече безразлично. какъвъ типъ има то: български, руски или ромѣнски.

Както виждате това е единъ мотивъ, въ който и самия му авторъ вървамъ да се е вече разубѣдилъ.

2 та причина била, че послѣдния лакей на Драйфуса знаелъ подобръ даже отъ бѣлг. министъръ на земледѣлнето, какво е състоянието на нашитъ посѣви и като каква реколта ще имаме; слѣд. и безъ туй България се взимала прѣдъ видъ на европ. тържище.

И 3 то нашитъ храни сж биле тѣй нечисти и прѣмесени, че тѣ по скоро биха подобили на европ. пазаръ своята репутация, нежели да я повдигнатъ. А пъкъ като минаватъ прѣзъ Браила и Галацъ, тѣ се прѣчистватъ и съ това повдигатъ своето реноме и своята цѣна.

Вмѣсто да разгледамъ и оборвамъ поотдѣлно всѣка една отъ тия 3 причини, азъ ще ги подведа и разгледамъ въ свързка съ слѣднитъ 2 много важни и принципиални въпроси:

1 во Прѣдпочтително ли е да имаме прѣми сношение съ меж-

дународния търг. пазаръ или е безразлично това да става чрезъ чужди търг. пунктове, каквито сѫ Браила и Галацъ?

2-ро Какъ изискватъ интереситъ на страната, да се съсредоточи външната ни търговия въ ограничено число пристанища ли, или да се разпокъсатъ между много дебушета, каквито прѣдставляватъ крайдун-тѣ градове?

По първия въпросъ. Да видимъ какво вършатъ другитѣ народи. Всѣкой единъ отъ тѣхъ сѫ щогодѣ развити производства и търговия се мѣчи да се докопа до морския брѣгъ и безприпятствено да излѣзе на открито море, на широкия морски хоризонтъ, гдѣто свободно може да разпери платната на своитѣ търг. кораби и по този начинъ да може да има свободни и безпрѣпятствени сношения съ широкия всесвѣтски пазаръ, безъ да бѣде принуденъ да търпи всички ония прѣпятствия, които може да му създаде страната, прѣзъ чиито пристанища би трѣбвало да търгува. Тѣй трѣбва да дѣйствува и България. Търг-тѣ кораби трѣбва да влизатъ и излизатъ отъ бѣлг. портове. Ако нашитѣ дун. прист-ща бѣха въ прѣми сношения съ другитѣ страни, т. е. ако морскитѣ кораби достигаха до тѣхъ, въпросътъ би билъ другъ. Но, както знаете, това не е така. Стокитѣ, които се товарятъ по дун-тѣ ни пристанища за износъ и ония, които пристигатъ отъвѣнка, като вносъ, се прѣтоварватъ въ Браила и Галацъ, които сѫ чужди пристанища. А така, спорѣдъ мнѣнието на компетентни лица и специалисти, не е въ интересъ на външната ни търговия, особено износната, най-вече житната ни търговия, защото нашитѣ храни, занесени въ Браила или Галацъ и отъ тамъ прѣтоварени на морски кораби се денационализиратъ, понеже се смѣсватъ съ ромънски. Въ тия 2 пристанища едва ли се товарятъ цѣли кораби само съ бѣлг. храни, а щомъ е тѣй това жито, занесено на ев. пазаръ, вече не фигурира като бѣлг. жито, а като ромънско. Ако понѣкогашъ ромънитѣ титулуватъ товара на цѣлъ корабъ като бѣлг. храни, това правятъ относно долнокачественитѣ храни.

Тука именно могатъ нѣкои да напомнятъ, че нашитѣ храни сѫ, въ сравнение съ ромънскитѣ, по-чисти и прѣмесени съ чужди вещества и слѣд. нѣма какво да губятъ отъ това денационализиране.

Но това е само едно повърхностно поглеждане на въпроса, защото никогажъ ромънитѣ не ще постѣпватъ въ нашъ интересъ, а въ своя врѣда. Най-послѣ ние не можемъ да продължаваме по тоя начинъ. Самитѣ наши търговци идватъ до съзнанието, че колкото по чисти храни изнасятъ на тържището, толкова по-вече ще печелятъ. Па и респективнитѣ наши офиц. органи взиматъ нуждитѣ мѣрки, щото да се прѣчистватъ хранитѣ. Не трѣбва да се забравя, че ако нашитѣ храни сѫ по-чисти отъ ромънскитѣ, тѣ по съставъ и вътрѣшна доброкачественостъ ги прѣвъзхождуватъ. Това изповѣдватъ самитѣ наши търг. жители. А тоя съставъ на нашитѣ храни е вече едно голѣмо прѣимущество, което ще бѣде едно отъ цѣннитѣ качества на бѣлг. типъ жита. Ние трѣбва да излѣземъ на европ. пазаръ съ свои бѣлг. типъ жита,

а не да се прикриваме подъ скупотетъ на Ромъния, или да фугурираме тамъ подъ етикета „Дунавски“ или „ромънска храни“. Ние трѣбва да се обособиме въ международ. търг-я, трѣбва да си вземемъ à tout prixъ въ международ. пазаръ своето мѣсто, колкото малко и да е то.

За създаването опрѣдѣленъ бѣлг. типъ храни сѫ реноме на доброкачественостъ, изискватъ се покрѣй другитѣ условия, и елеватори. Постройката на елеватори е свързана съ втория изтъкнатъ принципаленъ въпросъ, а именно:

Съсредоточаване нашата външна търговия въ нѣколко само порта ли, или дислокация въ по-много погранични пунктове.

За да си отговоримъ на тоя въпросъ, нека захванемъ пакъ съ това да видимъ, какъ постѣпватъ другитѣ държави съ развити международни търг. сношения. Да вземемъ една Франция, една Англия, една Италия, които иматъ грамадни морски крайбрѣжия, по които крайбрѣжия, иматъ нанизани много и много градове. Е добръ! Външната търг-я на тия държави не се извършва чрезъ всичкитѣ тѣхни край-морски градове, а само чрезъ много малко отъ тѣхъ. Въ Франция покрай толкова много морски пристанища имаме само една Марсилия, едно Бордо, единъ Брестъ и единъ Хавръ. Защо това? Защото едрата международна обмѣна изисква силни центрове.

Това трѣбва да стане и у насъ. Вънъ отъ другитѣ облаги това съсредоточване ще даде възможностъ, щото пристанищата да се снабдятъ съ всички възможни съврѣмenni усъвршенствования съоръжения, които мъчно биха могли, ако не никакъ, да се осъществятъ, ако трафикътъ на страната се извършваше еднакво прѣзъ много погранични пунктове. Ако съсредоточимъ по възможностъ повече своята външна търговия въ Варна и Бургазъ, само тогава ще ни позволятъ финансовитѣ срѣдства да снабдимъ тия 2 морски пристанища съ елеватори, съ необходимитѣ достатъчни и обширни влагалища и други съоръжения, защото само тогава тия послѣднитѣ биха могли да рентиратъ добръ вложенитѣ въ тѣхъ капитали и не биха паднали въ тежестъ на народното производство. Тѣзи съоръжения още повече биха усилили нашата търговия и биха ни изтъкнали прѣдъ европейцитѣ като държава съ модерни пристанища и модерна търговия.

Бждете увѣрени, че хората, които дирижиратъ нашата търг. политика, винаги ще се стремятъ подъ една или друга форма да съсредоточватъ външната ни търговия въ Варна и Бургазъ, разбира се, до като България е принудена да се развива въ сегашнитѣ си политически граници, en attendant излизането си на Бѣло Море.

Както виждате, г-да, азъ се разпрострѣхъ по на широко върху тоя въпросъ, защото борбата между Черно Море и Дунава, т. е. между морската ни търговия и дунавската все още продължата живо да интересува нашия търговски свѣтъ.

По поводъ на тия покровит. тарифи имамъ да допълня още това. Хората, които роптаятъ противъ тия мѣроприятия като че не схващаха изцѣло новонастѣпилитѣ измѣнения въ направлението и пж-

тищата на външ. ни и вътрѣшна търговия и затуй отдаватъ такова голѣмо значение на тия тарифи и прѣувеличаватъ тѣхното погубно влияние спрямо крайдунавс. пристанища, специално Свищова. Както знаете, тия покровит. тарифи бѣха само за износа и то за износа на житнитѣ ни храни, а не и за вноса, слѣд. ако тия изключит. тарифи имаха такова рѣшающе влияние за тукашната търг., това влияние трѣбваше да се отрази само на износа, но не и на вноса. А ние какво виждаме? Ние виждаме, че вносътъ на Свищ. спада въ сѣщия обемъ и въ сѣщата пропорция, както и износа.

Уваж. г-нъ Данаиловъ, когато говори на послѣдъкъ тука, изтъкна още една причина за западането на свищов. търговия, а именно консерватизмътъ на тук. търговецъ, неговата традиция, нежеланието му или липсата на стремление у него да модернизира своитѣ похвати и способности на търгуване. На тази причина азъ не се спирамъ.

И тѣй, г-да, тѣзи сѫ причинитѣ, които подкопаха първост. търгов. значение на гр. Свищовъ и докараха неговата търговия до сегашното ѝ незавидно състояние. При това положение прѣдъ насъ се изпрѣчва въпроса:

Има ли се основание да се надѣемъ, че тия причини ще се прѣмахнатъ и градътъ да запази щогодѣ търгов. си значение?

Едва ли. Даже нѣщо по-лошо. Бждащето, което ни носи разширението и развитието на желѣзопѣтнитѣ ни и шосейни съобщения, ни прѣдвѣщава още по-незавидно, отколкото е настоящето. Нѣкои отъ тукаш. търговци разбираатъ много добръ това и се готвятъ да емигриратъ отъ свищ. пияца.

1-то нѣщо, което ни носи близкото утрѣшно бждаще, е свързването на всички близки и далечни на Свищова крайдун. градове съ желѣзоп. линии съ центр. линия и съ вътрѣшността на страната. А какво е значението на тоя фактъ? Вие разбирате много добръ; това ни показватъ двата клона Цѣвентъ-Сомовитъ и Русе-Гор.-Орѣховица.

2-то нѣщо е свързването на вътрѣшнитѣ градове съ желѣзоп. линии, което ще дислокира още повече вътрѣшната търговия, защото при силно-развити лесни и бързи съобщения, голѣми вътрѣшни търг. центрове едва ли могатъ да съществуватъ. Могатъ да съществуватъ само голѣми вътр. индустр. центрове. Размѣритѣ на търговията на вътр. градове при тия съобщения се обусловя отъ числеността на собственото имъ население и на населението на най-близкия имъ районъ. Веднажъ свързани тия вътр. градове съ желѣзоп. линии помежду си и съ пограничнитѣ пунктове, мъчно можемъ да разчитаме на тѣхъ като на постоянни клиенти на единъ опрѣдѣл. износно-вносенъ пунктъ, какъвто е Свищова. Даже свързан. градоветѣ Ловечъ, Троянъ, Севлиево и Габрово съ желѣзп. при Левски, не ще допринесе много за закрѣпването на общата тук. търговия. А Вие знаете, че хората, които рѣшаватъ тамъ горѣ въпроситѣ, май че сѫ наклонни да направятъ това скопчоване другагдѣ.

3-то. Съществуването на комбинирани тарифи дава възможностъ на търговцитѣ отъ вътрѣшнитѣ градове да не прибѣгватъ до пог-

раничнитѣ търг. пунктове, но да си правятъ своитѣ порѣчки направо до чуждитѣ експортѣри. А по този начинъ много наши погр. градове ставатъ само транзитни. Пунктове за голѣма частъ отъ вносната ни търговия.

4-то. При засилване на нашето производство и нашата търговия, при усиляването на нашия вносъ и износъ прѣзъ Варна, държавата не ще захсѣне да снабди това пристанище, както и Бургазъ, съ всички модерни съоръжения, които изисква модерната морска търг. Ще се построятъ елеватори, депозити, общи магазини при които ще се въведе вавантия кредитъ, а веднажъ станало това, нашия вносъ и износъ още повече ще се съсредоточатъ въ тия градове и то въ ущърбъ главно на крайдун. ни пристанища.

Послѣ. Вие можете да прѣдположите много добръ какво значение ще има за търговията на западна България, до която ние не сме далечъ, свързването нашитѣ желѣзници съ турскитѣ прѣзъ Кюстендилъ — границата — Куманово — Скопие.

Най-послѣ нищо по-изненадващо отъ политиката и политич. пертурбации. Кой може да ни увѣри, че утрѣ-други день, това лѣто или идущето лѣто или изобщо въ едно недалечно бждаще не ще настѣпятъ такива измѣнения въ политическ. карта на Балканитѣ, които измѣнения ще докаратъ не по-малки измѣнения въ направлението търговията на цѣлата ни страна. Веднажъ България достигнала брѣга на Бѣлото море, тогава вече не само търг. на крайдунавскитѣ градове, но и търговията на самитѣ Варна и Бургазъ чувствително ще изпитатъ и то въ неблагоприятна смисълъ настѣпалитѣ политич. измѣнения.

Както виждаме, измѣнения всѣкога, на всѣкъгдѣ и въ всѣчко. Това е общия прогресъ. Едни градове се издигатъ, други западатъ. Това е историч. законъ еднакво приложимъ за градове центрове на всемирната търговия, както и за малкитѣ градове на една страна; законъ еднакво приложимъ тоже и за цѣли страни и държави. Изглежда, че е дошълъ сега редъ на Свищова като търгов. центръ. Можемъ ли да направимъ нѣщо? И да и не; И можемъ и не можемъ. Кардиналния за насъ въ случая въпросъ е: какво можемъ да направимъ и какво не? Трѣбва да си отговоримъ на тоя въпросъ, за да не се бѣхтемъ напразно да закрѣпваме или измѣняме това, което не можемъ да закрѣпимъ или да измѣнимъ, а да насочимъ усилията си къмъ това, което можемъ да направимъ.

И тѣй ний констатираме слѣднитѣ нѣща:

По-голѣмата частъ отъ досегашната и днешна търговия на Свищ. запада и ще запада за напредъ. Това ни говорятъ фактитѣ, това ни прѣдвѣщаватъ настѣпалитѣ и новонастѣпающитѣ условия. Тукашната търговия, чистата търговия ще достигне до размѣри, които не ще ѝ даватъ вече онова първост. значение за економия. положение на цѣлия градъ, каквото тя е имала. Даже самата житна търговия, на която уважаемия Г-нъ Данаиловъ прѣдвѣща едно закрѣпване и повишаване, едва ли ще се задържи въ сегашнитѣ си размѣри. Моето скромно мнѣние е, че той, какъ да кажа, е кривъ въ смѣтката си. Той

казва, че ще дойде време, когато направлението на износа на нашите храни по Дунава ще се измени и наместо да слизат надолу по течението на Дунава към Браила и Галац, ще почнат да отиват на горѣ по течението към Австро-Унгария. Защото, казватой, слѣд Австрия и Унгария ще се индустриализира и не ще може вече съ собственитѣ си земедел. произведения да изхранва населението на двойната монархия и ще почне да внася голѣма част храни отвънка, а понеже ние, както и Ромѣния, сме най близкитѣ земедел. страни до нея, то ние ще бждемъ, които ще я снабдяваме съ необходимитѣ храни. Да, право е, нищо по-логично отъ туй. Но явява се единъ много капиталенъ за насъ въпросъ: Кога ще дойде това време. И, ако вземемъ да се замислимъ надъ него, ще видимъ, че това не ще бжде утрѣ или други денъ, т. е. не ще бжде въ едно близко бъдаще, защото, колкото бърже и да се развива индустр. въ Унгария, тя не може да се разрасте изведнажъ въ таква широки размѣри, щото да изтика на заденъ планъ земеделч. култура, още повече че страната прѣдставлява широка, пространна равнина, която, каквото и да се прави, съ колкото фабрики да се покрие, все ще си остане най-пригодна за земеделѣието. И мене ми се струва, че не е толкова близко времето, когато Австро-Унгария ще се съгласи да свърже съ насъ такива търг. договори, споредъ които тая страна ще прѣдставлява за насъ широкъ и износенъ пазаръ за нашитѣ земеделч. продукти. Нали виждаме напоследѣкъ, какви условия прѣдлага при воденитѣ търг. договори за сключване новия търг. договоръ: съгласява се на едно не толкова съблазнително колич. 12000 глави рогатѣ добитѣкъ. А какво друго? Почти нищо за произведенията на нашата земеделч. и скотовѣдна култура. Ето защо колкото и да сж основателни съображенията и заключенията на уваж. Г-нъ Д. тѣ иматъ значение за едно далечно бъдаще, за слѣдъ десетки години, а насъ ни занимава прѣди всичко въпроса за близкото бъдаще.

И тѣй търговията на Свищ. не ще бжде вече източника, който ще донася богатствата и благоденствието на тукашнитѣ граждани. И за да не осъмнатъ единъ денъ гражд. въ едно тежко и незавидно положение, необходимо е, както казахъ, още отъ сега да взематъ мѣрки, и то мѣрки рационални, строго обмислени, а не палиативни и да не се задоволяватъ само съ кърпежъ.

Не прѣдприятя, които не създаватъ никакви стопански блага, а доставятъ само удоволствия и прибиратъ паритѣ на самитѣ граждани, прѣхвърлятъ паритѣ отъ единия джебъ въ другия, слѣд. никаква економич. облага за града, не таква прѣдприят. трѣбва да ни съблазняватъ насъ, но прѣдприятя, които да творятъ, прѣдприятя на добивающата и обработващата промишлености, прѣдприятя, които да докарватъ паричнитѣ богатства отвънка. И тѣй като трѣбва да се простимъ съ блаженното търг. минало, трѣбва да се стараемъ да създадемъ новъ стопански подъемъ на града, подъемъ почивающъ на нови основи и визирающъ економическото повдигане и благоденствие не само на едно

съсловие, но на общността на тукашнитѣ граждани. Какво е моето мнѣние по тоя толкова жизненъ за града въпросъ, ще имамъ случая да го изложя въ една слѣдующа сказка.

ХРОНИКА

Сказката на г. Илия Ивановъ. Хубавата и отъ голѣмъ интересъ за Свищовци рѣчь на учителя Илия Ивановъ, заслужава да се знае отъ по-вечето Свищовски граждани, затуй я предаваме изцѣло въ вѣстника си.

Изборъ за свещеникъ. На 2 Май т. г. енорияшитѣ при църквата „Св. Троица“ ще избиратъ свещеникъ на опразненото отъ покойния свещеникъ Н. Казаковъ мѣсто.

Най сериозенъ кандидатъ, който по-всичко се вижда, че ще бжде избранъ е бившия свещеникъ при тая църква Стефанъ Ганчевъ, който напоследѣкъ служеше въ Търново.

Не билъ богохулствувалъ Познатия учителъ въ с. Карайсенъ г. Радко Бѣлчевъ опровергава най категорично писаното въ нѣкои вѣстници, че той билъ единъ отъ учителитѣ, които въ хотелъ „Роялъ“ въ Търново срѣщу Великденъ богохулствували. Г-нъ Радко Бѣлчевъ не билъ даже присѣствувалъ на това събрание.

Сказка по църковния въпросъ. Група граждани заинтересовани отъ спороветѣ които ставатъ напоследѣкъ върху въпроса за единството на Българската Църква сж поканили варненския адвокатъ Пасаровъ да дойде и да освѣтли Свищовското гражданство върху църков. работи. До колкото ние знаемъ г. Пасаровъ е прелъ поканата и на 6 Май т. г. ще държи своята рѣчь.

Извѣстни сж размененитѣ статии между г. Пасаровъ и Митрополитъ Симеонъ по положението на Негово Блаженство Екзарха.

Г-нъ Пасаровъ е държ. сказка върху въпроса въ Варна, Русе и Шуменъ гдѣто скаскитѣ му сж биле посѣтени многолюдно и обществото силно порицало държанието на сегашния софийски синодъ, като сжщевременно е одобрило политиката на Негов. Блаженство Екзарха и се е изказало готово да го подкрѣпи срѣщу борбата на Митроп. Симеона и неговитѣ привърженици.

Надѣваме се че родолюбивитѣ българи отъ Свищовъ и околията ще посѣтятъ това толкова важно събрание.

За 1 Май Денѣтъ на празника на труда обединенитѣ социалисти въ Свищовъ ще празнуватъ съ участието на видния социалистъ г-нъ Гр. Василевъ, който по тоя случай ще дойде да говори въ театралния салонъ.

Разхубавяването на манастиря. Отстѣпления на държавата градски манастиръ за лозовъ разсадникъ и низше земеделско училище се е преобърналъ на райска градина. Отдѣлено е и реголвано мѣсто за лозовия разсадникъ. Искастрени сж манастирскитѣ дървета, както и сж прибрани и изхвърлени всичкитѣ боклуци изъ двора на манастиря и сега манастиря има изглѣдъ на модеренъ курортъ, гдѣто Свищовскитѣ граждани отиватъ въ свободното си за разходка време. И всичко това се дължи на управителя на лозовия разсадникъ г. Бъчеварова.

Увеличенъ е прихода за училищата Оня денъ се произведоха търговетѣ за отдаването подъ наемъ касапскитѣ и зарзаватчийскитѣ шатри. До като миналата година за шатритѣ на касапитѣ се бѣха получили едва 6 хиляди лева, а за тия на зарзаватчийтѣ 3500 лева, тая година само за касапскитѣ шатри се получиха 12500 лева, а за три отъ шатритѣ на зарзаватчийтѣ 6 хиляди лева Останаха за даване подъ наемъ още шестъ зарзаватчийски шатри и двѣ касапски, отъ които сигурно ще се получатъ още 2—3 хиляди лева.

О Б Я В Л Е Н И Е

Обявява се на интересующитѣ се, че на 16 й Априлъ 1912 год. на публиченъ търгъ чрѣзъ 1 Свищовски Сждебенъ Приставъ ще се продава изцѣло всичката манифактурна стока на обявената въ несостоятелностъ фирма Биню Р. Капонъ & Братъ, находяща се въ магазина въ гр. Свищовъ, улица „Александровска“ № 25. Приблизителната стойностъ на стоката, спорѣдъ оцѣнката на вѣщото лице, е 63409 лева.

Желающитѣ могатъ да прѣглеждатъ стоката всѣки денъ до дена на продажбата като за цѣлата се отнесатъ до синалика П. Антоновъ п. адвокатъ въ гр. Свищовъ.

Продажбата ще се извърши въ гр. Свищовъ, улица „Александровска“ № 25 и ще почне въ 9 часа сутриньта.

гр. Свищовъ, 3 Априлъ 1 год. 912
Дѣловодителъ: Видулъ Тинтеровъ

Свищов Град. Общин. Управление
ОБЯВЛЕНИЕ
№ 2223

На 16 Май т. г. въ 3 ч. слѣдъ обѣдъ въ помѣщението му, съгласно

чл. 36—39 отъ закона за общественитѣ предприятия, ще се произведатъ съ явна конкуренция слѣдующитѣ търгове:

1. Отдаването на закупвачъ събиране само чрѣзъ покосяване тѣзи годишната реколта като сѣно, папуръ, трѣстъ и шамакъ отъ 4-хъ общински ливади и мѣрата въ свищовското блато, състоящи отъ около 436 декара, за време отъ утвърждение търгѣтъ до 1 Октомврий т. г. Залогъ 100 лв.

Втори пѣтъ търгъ

2. Отдаване на предприемачъ направа нуждници при новото основно училище въ долната махала на гр. Свищовъ съгласно поемнитѣ условия за сума 2134 лв. Залогъ 5%

Поемнитѣ условия и другитѣ тържни книжа, сж на разположение всѣки присѣственъ денъ и часъ.

Конкурентитѣ да се съобразяватъ съ исканията на чл. 11 и 21 отъ сѣщия законъ.

гр. Свищовъ, 7 Априлъ 1912 г.

Кметъ: АТ. ВЕЛЕВЪ

и. д. Секретаръ: ИВ. ХРИСТОВЪ

Свищов. Град. Общин. Управление
ОБЯВЛЕНИЕ № 2398

На 25 тогъ въ 3 ч. слѣдъ обѣдъ въ помѣщението му, ще се произведе публиченъ търгъ съ явна конкуренция, отдаването на предприемачъ поправението на частъ отъ бетоновото дюшеме на Градската скотобойна край града, съгласно поемнитѣ условия за сума 446 лв. Залогъ 5%. Поемнитѣ условия и другитѣ тържни книжа сж на разположение на желающитѣ всѣки присѣственъ денъ и часъ.

гр. Свищовъ, 13 IV 1912 год.

п. Кметъ: А. СИМЕОНОВЪ
и. д. Секретаръ: ИВ. ХРИСТОВЪ

СВИЩОВСКО ОКОЛИЙСКО ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ

ОБЯВЛЕНИЕ

№ 2056

гр. Свищовъ, 11 Априлъ 1912 год.

Свищовското Окол Финансово Управление извѣстия на интересующитѣ се, че на 19 Май т. г. отъ 2 до 3 часа слѣдъ обѣдъ въ канцеларията на управлението ще се произведе търгъ съ явна конкуренция отъ комисията, прѣдвидена въ чл. 22 отъ закона за общественитѣ прѣдприятя, за продажбата на долуозначенитѣ имоти.

Исканий депозитъ за правоучастие въ търга е 5% а слѣдъ търга депозита се допѣзва до цѣлата стойностъ на имота.

№ по редъ	Стр. и № подъ който е записанъ имотъ въ списъка за дър. имоти	Видъ на имота	Пространство	Мѣтностъ	Въ кое землеще се намира	Г Р А Н И Ц И		Първоначална оцѣнка	Бивши на
						Дев	ара		
1	2 22	кѣща	—	—	Ат. п. ч. Свищовъ	Юсеинъ Текери и Кара	Ибишъ Ибишовъ	100	Мехм. Дели Мехмедовъ
2	2 23	нива	2	—	Кав. д.	„	Муст. Сали Занковъ, Редж. Салимовъ и пѣтъ	20	—
3	2 24	дворъ	—	3	Вел. ч.	„	Ибр. Кьоръ Ибишевъ, Исм. Върз. и М. Кърмъзовъ	20	—
4	46 101	ливад.	25	—	Пѣла	„	Афузъ Р. Юсеиновъ и Дунава	20	Фатм. Алие.
5	51 111	нива	25	6	Вел. д.	„	Стоянъ Григоровъ Карман. Парашкева.	20	Мехм. Дели Мехмедовъ
6	51 112	нива	25	6	Низ. рах.	„	Хасапъ Хас., Саид. Дерв. Сийка Григорова, Гер. Ве-	20	сѣщи
7	51 105	кѣща	—	2	П. Т. ч.	„	Ликовъ Анас. Стерева	1000	Петръ Бак.

Свищовъ, печ. П. А. Славковъ

Финансовъ Началникъ: А. ТИШИНОВЪ